بیوسی

د عبدالهادي ریشاء

د اشعارو دوهمه

مجموعه

۱۳۷۴

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمجموعې نوم - بېوسي
شاعر - عبدالهادي ريشاً
دليکو کال - ۱۳۷۴ هـ.ش
دچاپ ځای - کراچي
دچاپ شمېر - پنځه سوه ټوکه
خطاط - عبدالناصر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

دا د ښوسی مجموعه د هغو کوړداګو، زوی مړو او مور مړو پاک نیت ته چې د ناښادو اولسو د ښادیو صادقانه غوښتونکي وه او په دې ارمان د خپلو مغزنو ککریو سره ډک زړونه د ځمکي په غېږ وروستل سوي دي اهداء کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

درنو لوستونکو!

ما د پښتو کړنو د لمړۍ شعري مجموعې په سرکي ژبه کړې وه چې که مې توان وموند د وهمه مجموعه به هم د خپره سره چاپ کم. دادئ اوس وتوانېدم چې د خپلو اشعارو د (بېسوسي) مجموعه د چاپه راوباسم او ستاسي حضور ته يې وړاندې کړم. زه پېسر خپل بول و دربېدم، خپله ګايه مې داده ترسره کړه.

ګرانو لوستونکو!

ترهغه ګړيه پوري ترڅو چې د پښوکړنو د مجموعې په باب ماته د محترمو استادانو، شعرپوهانو او عامه خلګو له خوا مکتوبي، غيابي، حضوري د تائيد او تنقيد حالونه راتلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ويونکي کوربنادي بهٔ څه پکښې ووايي. نو مي ولې په هوا زړه مي کښانده وو. کله چې پوه سوم چې د پښتو کرزو مجموعه بېخي چاله نظره نده غوړځولې، نه يې يو مخيځه (نو) پر کش کړی دی، وروسته مي نو پرڅان يک سنده کړه. زړه مي پر پښتی سو. يو څه ناڅ مي پر کښېنوست. چاچي زه د پښتو کرزو د مجموعې په تائيد سره مکتوباً ، غياباً او مخامخ غتولی يم. دوی دي د سيالانو سر سي. زه يې ممنون کړم.

او هغه کوربنادو چې د مجموعې پر بعضي ځايو تنقيد نيولی دی. د هغو تر داپاک دين وګرزم چې پر يوه مخ يې نده کړلې. او هغه بنادمنو او صاحب نظرانو چې بنه نظر او لاربنونه يې راته کړېده. دوی ته سلامه دي، غيبي سپاره دې مله وي، کوريې و دان.

ښاغلو لوستونکو!

مابه دغه د (ښوسي) مجموعه د وخته لا چاپ کړې وای. خو زه د ژوند په نورانګل اخته وم. د بلي خواچې مي د چاپ د پاره خالري څه غرانونه تول کړي وه. په هغه بنی د ګرانۍ داسي هنبهه، باد ننوتی چې د غرانو زيبزه سکه يې داسي ور سولولې وه چې غران د غازارزش خو څه کوې د خوشکی ترورن يې لا وزن سپک سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د چاپ د پاره نه بسېدل، نوره لېښه، د ښه مانه دړلودل چې د هغه څخه يو څه راواخلم او د چاپ مصرف ته يې ورکړم. نو اريان، په اريان پاته وم، په چاپ پورې يې اوګاره وم. يو چا ته چې مې اميد دړلود هغه ته چې مې وړياده کړه هغه هم تله تېره کړه، ځان يې وځراوه، نه و ښوخېدئ. په داسې وخت کې نو ما واړو سرې خاځخا واسرنګه کېږي. دامې هم ځان ته عار باله چې ريشا، دې ديوې مجموعې د چاپ د پيسو په خاطر ځان د او ومحمد وپوروړئ کړي. دامې هم نسواى منلاى، نه مې وړبلل چې لېکلې چاپ ته آماده مجموعه دې د غه سې نا چاپه پاته سې. باره مې زړه راغونډ کړئ. ما ويل" څه توکل يې پر هغه چې بارانونه اوروي".

راولاړ سوم، پر چاپ خانو وګرزېدم. ډېرې چنې مې و وهلې. په ارزان بيه کاغذ پسې مې بازارونه مټ کړه. په چونګې، چونګې د صورت په سوهانګې مې دونه پيسې برابرې کړې چې دا د بېوسې مجموعه په چاپ کړم، او ستاسې حضور ته يې وړاندې کړم. ما خو دا کار د-نس په خوزو وکئ. اوس نو پر تاسې ده چې نو کئ وخت ورو باسئ او د يپلا ويلو زحمت پر ځان تېر کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چلي ما د ببوسۍ په دغه مجموعه کي سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.

د دې کراستي يا گدلي شنل په تاسي اړه لري. زه به تر هغو پوري غابن وچيچم، چي تاسي يې توري و سپيني شنل سوي وړه خپل د قضاوت د ترازوو پلو ته وړ غوړ خوی.

تاسي ته به ياد وي چي د دې شعري مجموعې شعرونه د ډېره وخته ماته پراته وه. ما د پښتو کرزو د مجموعې په سر کي لا دا خبره ستاسي تر غوږ تېره کړې وه. د هغه جملې څخه مي بعضي اشعار د چاپ د پاره د لته رابېل کړه. او بعضې نور يې لکه:- د لوی استاد علامه عبدالحي (حبيبي) مرثيه چي د (پښتو ټولني) په مجله کي د اکاډمي له خوا نشر سوې ده. د عبدالباري (اشنا) وېرنه د کندهار په مجله کي چاپ سوې ده. بر علاوه (۵۰۰) پاني يې گستتر، او نشر سوي هم دي. د محمد گل (نوري) د مړيني په يوه تلين کي چي د سرحداتو او قبائيلو د وزارت له خوا نيول سوی وو، ما هلته هم د ده په ياد يو شعر و وايه چي البته نشر سوی به وي. د جمال عبدالناصر مرثيه چي ما د ده د مړيني په دوهمه ورځ وويل، بيا مي و مصر ته د ده دفتر ته وليږل. گاگارين چي لمړی ځل د فضاء په سفر ولاړ او بيرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکښته سو. د ده په افتخارمې هم یو هغه شپه شعر جوړ کړی، او د ده د فترته مې پس له څه وخته واستوئ چې خبر یې د (ازوستیا) روسۍ جریدې خپور کړی. د لمړۍ پلا د پاره چې (آرم سترانګ) امریکایی پر سپوږمۍ قدم کښېښود، ما د ده په شان کې هم یو شعر جوړ کړی. په یوه بیته کې مې ثبت کړی، نو ګوره چې هغه بیته به اوس چیری وي؟ د غسې زمانور شعرونه په مختلفو جریدو و په مختلفو وختو کې خپاره سوي دي. لکه:- د اولسي جرګې په مجله کې، د سولې د جبهې په جریده کې، د اوسني لیکوالو په دریم ټوټک کې او نورو اخبارو کې چې زما سره یې نه تاریخ سته نه مې شعرونه یاد دي.

خو اوس هم یو څه شعرونه د توَمنې په اندازه راته پاته دي. که نور سره برابر سوه بیا به نو د خیره سره خبري کوو. چې بیا د بلدې د ګوروان کاندراونه سي. اوس یې د چاپ وعده نه کوم.

خوږو دوستانو!

که ستاسو دا خیال وي چې د دې مجموعې اشعار به دونه شیریني ولري لکه شیر پېړه یا به داسې مفرح دل و دماغ و تسکین د هندهٔ اعصاب وي چې په هر ګونډي کې به یې ترنګ خوشي پرته وي. نو د اګمان مو بېځایه بولم. ځکه په دې شعرو کې د ۱۶۰ کلو د بې وزلو د ځګر خزکی، د بېز غاله مغزو جزکی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه دزلزلو چغکی او د زړه درزونه، دردونه، غمونه، انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسي ببه خوا درووهي. خو د پېلادو يلو توصيه يې زه څکه درته کوم چي، تاسي بيا هم د اولسو په جګرخونيو کي ورسره ګډ او شريک سئ، چي دوی يواځي په غم کي پاته نسي او پر دي تور ه ټمبله ټوله داغ ديدګان او غمجن سره کښيني او پاتا سره وړکي، وروسته د غم کمبله ټوله کړي.

دا پلامي د دې مجموعې نوم په دې خاطر بېوسي، وټاکی، چي ټوله ناخوالي، ساړه اسويلي، دردونه، نادودي زموږ بېوسي ده. هو. ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم بېوسی، زموږ په پښه دي. تر دې حده پوري بېوسه او بېر-ندوکي يوچي د پيشي د تښه ټخه هم بېريږو. ها نور خولا پرېږده. دا زموږ بېـوسي نه بولی؟ چي پر يوه ټيک يې راته ايښې ده. په سر مو راته ګوري، تور يې راته پر تندي دي. د ناترسو ترچپلاخه لاندي يو. د سياه سرو ژړاوي، بنراوي، الـه لاوي دي. هلکان ځان د ډاګه، ډاګه وهي، پر خوله لوږ و د پوړته کيدو څوک نسته. په سترګوکي مو خاوري رډ، بډ پاشل کيږي. ټاټو بې مو ورک دی. د خدای پراو بچه مو څوک نه پريږدي. په هرځای کي شېرخطيان يـو. په جيب کي شانزده، په ګُدري کي سپېروني ندی پاتـــه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لڅي وپټي شتمنۍ موځغلوي. د خپلو هستيو بې سر په چيچه ایستلي یو. تېغونه او اړزی لا د لاسه راباندي صافوي. د دغه واقعيتو په نظرکي نيولو سره مي د دي مجموعې نوم ‹بپوسي›، وټاکی؛ چي د اکثرو جملو څخه هم دا ننځګي او بپو سيوږغ او مفهوم راوزي. موږ بپوسه نه وو خواوس زموږ وس غټو وسدارانو وړی؛ دی.

خاوري عبدالهادی ریشاُ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چې د وستان یې (کبلی) بولي راته ټینګ سو چې ستا د غه د ښوسې مجموعه دا ګښت د چاپ د پاره زه لیکم. ما ورته وویل چې "دا خو د زوی زېږی دی. مګر ستا خط کله د وایې دی؟" خو ده ټینګار کاوه. ویلې "د طوا ټکی دی که یې بېله ما بل څوک ولیکي". ور سره ښه مې کړه. ما ویل "ودې ګورو".

هلک رهي سو. د خوش نویسی یو کتاب یې پیدا کی. ورته وجوغېدی. اندر په یوه، یوه نیمه میاشت کې په خط کې دونه باولی سو چې پر خط یې زما باز کښېنوست. مجموعه یې په ښېړه توګه چاپ ته آماده کړه.

دی ډېر ذکي، پوه او مستعد زلمی دی. استعداد یې د ستایلو وړ دی. مګر نوښه وکو چې پر هیواد مو د بلاسا ختلې ده. د د غسې ډېرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو خاوندان د بل په خاوره کې تره تلي، لی به لیه او تاک له تاکه ګرزي. ډیاز په ګڼه په ډوډۍ پوري حیران دي. د استعداد د روزلو او تحصیل استادان یې یا نسته یا هغه ېخپله بخوله اخته دي.

زه اول د ده څخه د دې مجموعې د لیکنې د زحمتکښۍ مننه کوم. بیا یې استعداد ستایم چې په لږ وخت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دونه اَوْږَه سوچي مجموعه يې يك لوخته صافه وليکل. دا
دئ نن يې خط ته ستاسي سترگه هم وړاوړي.
خدایٔ دي ده ته برکتونه ورکي. وزر دې وزېږي.
دانسانيت په هره برخه کي د بريو غښتي برخي ورته غواړم.
- ريشاد -

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره ‖ عنوان	مخ
۱ . لوی ښښتن	۱
۲ . رب ته دریږو	۲
۳ . اې خاونده !	۳
٤ . دغه حال دئ چي نه چاغیږو	٤
۵ . لېوه هم پرهېز کوي ؟	۵
٦ . حالونه مي راوړي	٦
۷ . بېچاره پروفیسر	۷
۸ . غم ځپلي اولسونه	۸
۹ . لامونه دي پېژندلي ؟	۹
۱۰ . تشي د خولې خبري	۱۱
۱۱ . د خپل زوړه نا خبره	۱۳
۱۲ . جنګ پر غَلَه دئ	۱٤
۱۳ . د لته ګذاره سخته سوه	۱۵
۱٤ . زوی مړي لاس نه اخلي	۱٦
۱۵ . للو ، للو	۱۷

لومړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان — مخ

۱۶ . ملل متحد ته وایم ________ ۱۹
۱۷ . که راتله نو پاخه راځي ________ ۲۱
۱۸ . داځه سوران راغلئ دئ ________ ۲۲
۱۹ . یاران یې بد راه کړه ________ ۲۳
۲۰ . د تولو زړونه دک دي ________ ۲٤
۲۱ . تر مرګه خوب ________ ۲۵
۲۲ . وي شرمولو ________ ۲٦
۲۳ . یاري صداقت غواړي ________ ۲۷
۲٤ . مخ یې راو لګاوه ________ ۲۸
۲۵ . د غه دئ ایثارنو ________ ۲۹
۲٦ . کفن کښې ________ ۳۰
۲۷ . بې باوره وعدې ________ ۳۱
۲۸ . سل د زرګریو د ګګر ________ ۳۲
۲۹ . پس ګردنې ________ ۳۳
۳۰ . نوبتي مرګ ________ ۳٤
۳۱ . نامېندي ________ ۳۵
۳۲ . حق ده پېره ________ ۳٦
۳۳ . لرګي یې پکار دي ________ ۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۳۴. د زړه غمچینه ________	۳۸
۳۵. لوی ختلم په زیرخانه ننوتلم ________	۳۹
۳۶. بې پرزو موټر ________	۴۰
۳۷. ژربه د نازه ولویږي ________	۴۱
۳۸. کوربل ________	۴۲
۳۹. سر شکوني ________	۴۳
۴۰. مخ ته کرکنږي ________	۴۴
۴۱. تماشه یې کوه ________	۴۵
۴۲. د بل لاس ________	۴۶
۴۳. تول دی دئ ________	۴۷
۴۴. شخصي حکومتونه ________	۴۸
۴۵. پښو ته لویږي ________	۴۹
۴۶. د مغزو عملیات ________	۵۰
۴۷. تالي ختي ________	۵۱
۴۸. ورستي هګۍ ________	۵۲
۴۹. د بندګۍ ژوند ________	۵۳
۵۰. د سرونو لګو ________	۵۳
۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته ________	۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره-عنوان	مخ
٥٢ . د غم حال دئ	٥٤
٥٣ .زړه ته مولويږي ؟	٥٥
٥٤ .ژړي تلي	٥٥
٥٥ .ولي بل ته اړ يو ؟	٥٦
٥٦ . د غلو ملګري	٥٦
٥٧ .څنګه وکړم ؟	٥٧
٥٨ .بې فايدې مجلسونه	٥٨
٥٩ .نيکي غوښتني	٥٩
٦٠ .په وينه بيده	٥٩
٦١ .وچاته ور زغ کړم ؟	٦٠
٦٢ .پر کمه رهي يو ؟	٦١
٦٣ .پښتون پاته سو	٦٢
٦٤ .لاس يو کئ	٦٣
٦٥ . ذ غاليان سو	٦٤
٦٦ .فراري عاشق	٦٥
٦٧ .مردار خواره	٦٦
٦٨ .ترکلکين راته ګوري	٦٧
٦٩ .ګلګل ميري	٦٨

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره - عنوان	مخ
۷۰ .توپک خپل و پردی نه پیژني	٦٩
۷۱ . بیوسه یو	۷۰
۷۲ .پر صراف کلپي نه چلیږي	۷۱
۷۳ . راغله، ولاړه	۷۲
۷٤ .بدي خاطري	۷۳
۷۵ .منافق	۷٤
۷٦ . کوږ لاس کوږ مغزی	۷۵
۷۷ . بړګ کټل	۷٦
۷۸ .بنه انګور چغال وهي	۷۷
۷۹ .پښي نه پر ورځي	۷۸
۸۰ . آینده نتیجه	۷۹
۸۱ . د بیت المال موږکان	۸۰
۸۲ . نه شرم نه حیا	۸۱
۸۳ . ترکه و ارزانه	۸۲
۸٤ .سوک زړه	۸۳
۸۵ .اوږد زکندن	۸٤
۸٦ .پر یوه زخم بل زخم	۸۵
۸۷ . بنه کوئ بد مه کوئ	۸٦

پنځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۸۸ . سگریټ کښنانو!	۸۷
۸۹ . نصوار یا نو ته	۸۷
۹۰ . خپلي بنکلي ته ځم	۸۸
۹۱ . خبره خلاصه ده	۸۸
۹۲ . خوندېي نسته	۸۹
۹۳ . په توک یا څیره ګزاره	۹۰
۹۴ . د ډالرومریدان	۹۱
۹۵ . بې سوره سازته اتڼ	۹۲
۹۶ . د غوښو اکسیر	۹۳
۹۷ . جوال شکاف	۹۳
۹۸ . خرامبو	۹۴
۹۹ . ترنس کښنته مزدوري	۹۴
۱۰۰ . کږې لارې	۹۵

شپږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی څښتن

مُصَوِّر، خالق، مالک د کایناتو
ته لایق د حمد، ثنا او د صفاتو
تا راکړي دي بې شمېره نعمتونه
اې منعمَ! معطي د انعاماتو
بینده په زړه آگاه د هر بنده یې
مهربان یې نگهبان د موجوداتو
چې ستا حقه لار په صدق عملي کړي
هغو یووړه ستا رضا په عباداتو
ته معبود یې عبادت تا لره بنایي
پرستش نه کړم د بت او فلزاتو
د شیطان د تیرایستلو پناه غواړم
چې ولاړ نشم د خونکارو پر عاداتو
د صالح نیکوکارانو عمل راکړه
ما خوندي کړه د روزگار د جنایاتو
ته هادي یې هدایت هادي ته وکړه
دی خواستگر ستا د مقبولو هدایاتو

رب ته درېږو

مسلمانان چې د خپل رب څخه جنت غواړي
هسې مولا له بندګانو عبادت غواړي
هادي قران چې بندګانو ته لیږلی رب دی
باید په دوړو کې پروت نه وي تلاوت غواړي
مسلماني تش په خوله نه کیږي عمل ورسره
هم اوامر هم نواهي مطابقت غواړي
که مؤمنان موږ یو له بله سره وروڼه بولو
همدا اخوت په صداقت، مینه، الفت غواړي
که څوک یو اځې لمونځ کوي زکاة بیا نه ورکوي
نیمې آیات مني د نیم څخه فرقت غواړي
د همسایه سره اسلام د ورور ژوند خوښو
هم د هغو سره دوستي او مودت غواړي
قتل، قتال، جنګ، جدل، فسق، فجور دی منع
سوله، صفا خوښوي نه چې عداوت غواړي
څوک چې تقوا لري هغه وي و خالق ته نږدې
څښتن عادل دی د بنده هم عدالت غواړي
خدایه ته زموږ عمل ته مه ګوره خدایي ته ګوره
ریښتیا په ټول جهان کې سوله امنیت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې خاونده!

پاکه ربه ته خالق زه دي بنده یم
ستا له امره څخه لیري افتاده یم
په ګناه کي یمه ډوب تر سره پوري
د رحمت امید لرمه درمانده یم
شیطانانو یم د لاري اړه ولې
اې ستّاره! عفوه غواړم شرمنده یم
په دنیا کي مي هم هیڅ خوا نسوه سمه
په محشر په خپل عمل سرافګنده یم
بندګان وايه وتاته یاغي سوي؟
او که زه په بینا سترګو نادیده یم
نه وروري، نه اخوت، نه مؤدت سته
پر دي حال به لا تر کله پاینده یم
زما د ژوند چاري راسمي کړه خاونده
زه ریښاء کله د چارو سازنده یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غه حال دئ چي نه چاغیږو

راته وايي چي څوک ځما مخ دړواغ
د هغو خلګو لړمه پر زړه داغ

په خوله قال الله وقال رسول وايي
په خوړک کي مردار خوري لکه زاغ

په مجلس کي يې د ژبي لمبي وزي
وي د ننه زړه يې تور لکه ځراغ

چي د زړه او د خولي لار يې يوه نه وه
منافق دئ غوږه ژبه دابلاغ

چي يې تول عالي صفات د پاک مؤمن وي
چيري و باسم د دې سړي سراغ

ولي نسي رنګارنګ ګلان خرجوه
چي د ګلو پر باغچو ګرزي اُلاغ

که په رنځ د خونرېزۍ سړی اخته سي
نه جوړېږي د خاکشير په نبا داغ

هر ګړی د نابوره مرګ په ګروم کي
ريښا خنګه څوک پر دې حالت سي چاغ

لیوه هم پرهېز کوي؟

یا پیدا دئ تباهي لره چنګیز　　بد لوي جګي کوډلي په خاکرېز
نعمتونه کړي بدل په تور و خاورو　　یا يې لا نس کړي په یوه ګړي پالېز
یا نبي راغلي بلبلان وږي د باغه　　وابه نه وړي له کارګه د بلبل رېز
یا رمباړه، یا شیشنئ، یا ړاپي دل دي　　حیوانان کله ویلی سي نیرېز
درنده حیوان دئ هرچا پېژندلئ　　نه پوتېزي د دوی پوست په قناوېز
سرچینه که سوه مرداره تول مردار سي　　که بهاند تر آخره وي کارېز
د مردار لا نس په خوړو کې ډېر حریص دي　　چالیدلئ د کارګه، لیوه پرهېز؟
یو د بل حیات ته وینې د ځان ور کړي　　بل جلا د غوندي د وینو وي خونرېز
بنه و بد اعمال د هرچا جلا کېزي　　که څوک ولري د عقل والبېز
پرېښا د نفس، هوالبشر سي راغلي
اوس به څرنګه کوي ځني ګرېز

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالونه مي راوړي

آ بنادمنو! ماغمونه دي راوړي — مادګړوب هیواد حالونه دي راوړي
تول ژوندي يې پرتې باندي ځنځېدله — او د مړو مې تصويرونه دي راوړي
يو مخيځه وطن وايه هديره وو — د قبرو مې فريادونه دي راوړي
سوځته دله پرهار زړونه هلته پاته — ما يې تش آه و دردونه دي راوړي
په نګريځو سره لاسونه هوري ښخ دي — ما نامراده ارمانونه دي راوړي
ما د ساندو د ژړاند وستړګو اوښکي — سيلابونه، سيلابونه دي راوړي
په اوربل يې د اوربل ويښتان پاشان سوه — شاعر ځو شعري تارونه دي راوړي
بهارونه غوټۍ نه وې غوړېدلي — د خزان مي ژړ بلګونه دي راوړي
پر ديوال ماغزه پراته وه د بېبيانو — د کوځې مي ولونه، ولونه دي راوړي
د مرګ وزې په ژونديو پانېدله — په سند کې مي هډونه دي راوړي
روڼ اتيانو لا تر کله روژه نيسي — دا دی ما روژه ماتونه دي راوړي

دا چې نن له دې محفله مستي ولاړه
خو ريشاء د غم بيتونه دي راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیچاره پروفیسر

تو سر د ود وړي په زړه کي اوربلیږي
د کوړي پشان د زړه خونه سوځیږي

په ظاهره روغ، دروڼ لړمون پخته یم
نا خبره د سباچي څه راکیږي

زما په رنګ تاړاک بل چاندئ لید لئ
صورت نیږي، زړه لړزیږي، سترګي لویږي

د علاج دارو مي ندي پیدا سوي
پروفیسر مي په تشخیص لا نه پوهیږي

ډیر تېروني دوست د رنځ پوښتنه نکړي
بیګانه خوي په مرګ لا خوشحالیږي

ریشا مرګ ته انتظار باسه مرګ لنډ دئ
خدائ خبر چي د ژوند چاري دي سمیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم ځپلي اولسونه

پاته یم یاړانو د غمجنو اړمانو سره
نسته شیریني ژوندون تیریږي د تروخو سره

نه لرم خندا پر شونډو غم لرم، غصې لرم
زړه کې ګلومه خپل د درد و نه د غمو سره

چاړاته د عقل اساسي لاره و نه ښووده
شپه او ورځ تیریږي د پرسد ولیونو سره

خلګو اور اخستی دئ په او ښکو کې غوټې وهي
هسې آموخته سوه د سړو و د تودو سره

ژر به آبد یده اولس له ګرمه سړه وخیږي
لاړ به پرې کوي دوړاندې تګ د کاروانو سره

مه نامیده کیږه ریښا غم غصې دې لیرې کړه
ځان دې کړه نژدې د غم ځپلو اولسو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا مونه دي پېژندلي؟

دغه څوک دي چې یې وژني هم یې سوځي ؟
دغه څوک دي لوټوي چې یې دوړځي؟
دغه څوک دي چې د ورور د جیب یې باسي ؟
په رقم، رقم نوموېې خټا باسي
دغه څوک دي چې ښهري خلګ د کوره ؟
دغه څوک جلا کوي خپل ورور د وروره ؟
دغه څوک دي چې قبرونه یې ړیږيږي ؟
کور، کوڅه، مسجد بنارونه یې نړیږي

دا د دې عصر زمريان که چغالان دي؟
چي خورک يې د خپل ورور د کور چرګان دي
دوی پرڅه دي تباهی ته جوغښېدلي؟
دا يې رحمه دا ښيلي، ښويدلي
دوی څه وايي، څه کوي، څه يې مقصد دئ؟
چي هرځای يې اور بل کړی د حسد دئ
آيا پېژنې يې دا ناترسه څوک دئ؟
د سور سات او بنې چې هر کاله ته څوک د
خلګو ويښ سئ بس ته، پرېږدئ خپل خوبونه
د ريشا سوالونه ورکړئ جوابونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشي د خولې خبرې

د نړۍ بشر خواهانو، چیرې ورک یاست؟
د مظلوم طرفدارانو، چیرې ورک یاست؟
زموږ له حال څخه خبر یاست او که نه یاست؟
مهربانه پر خوارانو، چیرې ورک یاست؟
د افغان پر سر وخته ناورین سیده دی؛
بشر دوسته انسانانو، چیرې ورک یاست؟
سترګې پټې دي، که حق نه یې لیدلی؟
حق بینانو بینایانو، چیرې ورک یاست؟
انساني عاطفه، رحم ولې نیست سوه؟
رحم دِ له هستمندانو، چیرې ورک یاست؟
افغاني ملت په وینو لړلند پروت دی،
بې سرحده ډاکترانو، چیرې ورک یاست؟
بشري حقوق د خولې تشې خبرې
د عمل وفادارانو، چیرې ورک یاست؟
توازن نسته پلې سپکې درنې سوې
په نړۍ کې منصفانو چیرې ورک یاست؟

تر غذا سو د سلاح کاروان د مخـــه

د ترافیک پیره دارانو، چیري ورک یاست؟

د اوربل قومانده ډیر ژر عملي سي

د اوربند منصبدارانو، چیري ورک یاست؟

د افغان نجات ته کمـــه لاره وزي؟

مخ کښانو، رهبرانو، چیري ورک یاست؟

بشري نړۍ قرض داره د افغـــان ده

بندي غاړي دیندارانو، چیري ورک یاست؟

د امید سترګي وتا سوته کږې دي

اي! د سمي لارویانو، چیري ورک یاست؟

د کارګانو آوازونه پـــورته کـیږي

له دې باغه بلبلانو، چیري ورک یاست؟

په طعنه په اشاره به څه سي جـــوړه؟

خولې کړئ خلاصې شاعرانو چیرې ورک یاست؟

ریښا ورک دئ په تیارو په دریلوکي

چیري یاست مشعلدارانو چیرې ورک یاست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل زوره ناخبره

په بنا یست کې قافلې دې مخ ته اوړې
خو ولاړې پې د تورمخ غلام و درته
په مړانه دې د بیان دې چپه کړې
په قوت کې غر ولاړ پې هر خطرته
اې د خپل مړانې، زوره ناخبره!
توره چا ده تېره کړې ستا وسرته؟
پخواني تختونه چاکړه دړې وړې؟
چې پر وچه مځکه پروت پې وسره لمرته
په برېتو او په شمله دې څوک اخته دې؟
په پړوني کې وړل کېږي و بهرته
سپینه ورځ دې د غفلت په خوب کړه ګړه
توره شپه به تېر وې و سپین سحرته
د بابا او د نیکه نوم دې هېرنسي
بد نامي بیا پاته کېږي وپسرته
وروستی عمر د زیشا د بې آبی سو
وچه درختنه رسېږي وثمرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ پرغله دئ

که د وړنو ترمیانځ نه وي یکرنګي — زندګي د ښخونه ده زندګي

د ملت ترمیانځ که یو وار نفاق راغی — پر ورغورځي هر څوړي او هر بنګي

دغه حال پر افغانانو نن راغلی — د نفاق اساس یې ایښی فرنګي

د غیرت بګړی وغاړې ته لوېدلي — افغانان دي یو د بل سره جنګي

د برین زړه وال د ورور په مرګ کړي فخر — غواړم هغه زړه اهالک چي وي سنګي

چي د بل په اشاره خپل وروڼه وژني — تردې نسته بله لویه بې ننګي

نه آرام او نه امید د هوسایي سته — زوړ و ووړ ژوند تېروي په خلوت تېنګي

چي پر زړه یې د روپو د حُب تاپې وي — د هغو ظاهري خوئ وي پلنګي

په میدان کي چي چرګان سره پېرسي — لمړی ضرب یې وي پر تاج د کلنګي

ریښتیا، څوک دي پرسورنا کله غوږ نیسي

چي وي پوره ته آواز ونه سورنګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لته ګذاره سخته سوه

د سپین سرو د نازونو مي بد راځي
د سپین ږیرو د ګیلو مي بد راځي

مشران چي د خپل کور مسئول نه وه
د کړو وړو خبرو د هغو مي بد راځي

چي په کور کي نه تنظیم نه د سپین وو
له دي ګډ وډ تنظیمو مي بد راځي

چي نه قول نه وعده وي نه وړاشه وي
له دروغو د وعدو مي بد راځي

دلائیل منطق چي نه وي په مجلس کي
وچ دلو وړو آوازو مي بد راځي

فیصلي چي په عمل کی تطبیق نسي
پر کاغذ د فیصلو مي بد راځي

هسي ډیر شیان موجود ستهٔ بد مي ایسي
خصوصاً یاد جنګو مي بد راځي

ریشاو لاړ سه یوې بلي سیاري ته
ستا له دي نصیحتو مي بد راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی مړي لاس نه اخلي

سحرګر څه جادو ورا باندي کړي
عقل فکر يې دی زما له سره وړي
د خپل ځان سره مي واك واختيار نشته
کشوي مي لکه مزغاره کي پړي
د ژوندون د پاره مځکه راته سره ده
د مرګي په کټ کي پروت يم لکه مړي
د کم درد څخه نالش وکړمه خلګو
د وجود هره حصه مي ده کومبړي
چي يې غوښته هغه هوډه يې پوره کړه
پر څه لاس را څخه نه اخلي زوی مړي
د دوو ورونو په لاسو کي سنلاخي دي
يو دا بل حلا لوي لکه اور ګړي
د خپل کوره يې ريشا بهرته ويوست
پاته نسو په کاله کي د کور غمړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

للو، للو

الا هو للو، للو، خوب دي ډېر سي دلېمو للو، للو آباهی، آباهی للو للو
د سترګو تور، د زړګي سر للو، د تورې شپې ژېړه لمره للو، پر د ښمنانو سي لاس بره للو
الا هو للو، للو

اوس دي خوب ونه کوه، پاک خوب کونه کوه، پر مو ناز ونه کوه
ځان مړه وه په شيدو، خوب دي کوه تر سپېدو
الا هو للو، للو

سبا قومونه روڼ ې، کار له غښتلي پالي، دوی ته د لوړې ساتې
ښتن د لويو کار و، د نوي، نوي فکرو
الا هو للو، للو

ته به اقوام وينوې، ته به عوام وينوې، بشر تمام وينوې
ته د غفلت د خوبو، د جهالت د خوبو
الا هو للو، للو

نړۍ کي سپين دي که تور، هر يو د ځان بوله ورور، نړۍ د ټولو لوی کور
سره يو ځای د قرنو، پر د ښتو غرو و رغو
الا هو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېديا اوبه وه ،خړې غونډۍ شنې کوه، زوزان د بېخه ربېه
زړونه راباسه د غرو ، وتړه بند پر رودو
الاهو للو، للو
پوره که لوړې هیلې، د مرګ سلاح کړه ویلې، وایه د ژوبد لې
وړک کړه خطر د جنګو ، خلاص کړه بشر د لمبو
الاهو للو، للو
زما وصیت و منه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلګو کوه
د غه قیمت د شیدو، ستا څخه غواړي ببو
الاهو للو، للو
د خلګو زړه وساته، زړې د زړه وساته، لوی او واړه وساته
عالي انسانه للو، پر خواري ګرانه للو
الاهو للو، للو
آینده ښاد اوسې، آرام، آباد اوسې، لوی سې د مراد اوسې
زما نازولي زړګو ! چې هېره نکړې اَډکو
الاهو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملل متحده ته وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حرّیت نمری
دا ده د بشر، بشرخواهی، انسانیت نمری
دا ده دانسان د ترقي او عصریت نمری
دا ده پرمخ تللي د ورورۍ او د ښه نیت نمری

دا جملې که هرچا په رښتیا سره ویلي وي
نن ریښې د ظلم او ستم باید ختلي وي

آیا استعمال د اسلحو تاسي ژوندون بولئ؟
جنګ وانسانانو ته پیشرفت او تمدن بولئ؟
او که پر عوامو بمباري عصري قانون بولئ؟
و وایاست رښتیا چي د غه عقل که جنون بولئ؟

زه د ورور وژنه خود خواهي وجهالت بولم
زه د انسانانو جنګول لوی خیانت بولم

جوړ پر بې دفاع خلګو ناوړین دئ مصیبت دئ
دوی وایي چي جنګ داخلي کار د مملکت دئ
څوانده! هسي نه ده د بهر مداخلت دئ
هر ځای چي جګړه وي دیو، اِن مسؤلیت دئ

هر جنګ په داخل کي د خارج څخه تمویلیږي
دخل د خارج وي د سد خلګ په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتنې د یو.ان د سرغنه وعاقلانو وي
داسي معلومیږي چي بازی د هلکانـو وي
څکه فیصلي بې نتیجې د انایانـو وي
یا د فیصلو تعمیل پلاس د استادانو وي

وړه ده دیو.ان استازي ژرچي استعفا وکړي
یا دي د بې وزلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضي په پوهیږي چي جنګونه پر غلـه وي
څکه فیصلو کي د زورګیر درنه پلـه وي
هرضعیف النفس د زورورو پر پلـه وي
نه دئ عدالت چي ناحقیونـه شله وي

خود به په نړۍ کي تږدې لیري لمبې بلي وي
خود به جوړي سوي د زورګیر پرطرف ډلي وي

جوړي تباهۍ ته کارخانې د سلاح ګانـو دي
ګټي د غټانو تاوانونه د کچنیانو دي
ناز و نعمتونه د قوي تفنګداراتـو دي
واړه اختیارات فقط پلاس د څوکسانو دي

زه ریښا انسان ته انساني خویونه تل غواړم
یا د غه نړۍ د خپل مدار څخه وتل غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتله نو پاخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژر نه راځي
کله که راتلله دېر پاخه راځي
ګوري چي لاځو سرونه پاته دي
تش میدان ته بنه په پوره زړه راځي
او س د ګل هوسو ګلستان نه دی
دلته نوی اور په بلېده راځي
اوس بي د راتګ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه پر نخره نه د یواله راځي
یو ځل چي د غم کمبله تولله سوه
بیا په وراړکونډي د واده راځي
هر وخت چي سرک بې اوپاشي ولید
هغه ګړی پلي اوسپاره راځي
یو کرت که لمر تراوره ووتی
هلته به ریشا دلمر وړانګه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داځه سوران راغلئ دئ

کله بیا غوړېږي د دې باغ غوټې
ژړ خزان پر شنه بهار راغلئ دئ
خپل باغ ته څوک کله تیرېدلای سي
هلته د رنده حیوان راغلئ دئ

ماتي ککرۍ خمل بد نونه دي
نن ورځ د سوځي دوران راغلئ دئ
زه چي آینده ته نظر واچوم
زما نظر ته وران جهان راغلئ دئ

اوبنکي د یتیم دوچید ونه دي
دوی ته طوفاني باران راغلئ دئ
خلګ خوري، ډېري خوري، سکروټي خوري
دا رنګ خورنده انسان راغلئ دئ

دا سي خورنده پهلوان ژر ځملي
دوی لره د لري زیان راغلئ دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاران یې بد راکړه

زما خوازه یاران دي چیري راځه تللي؟
دوی دي تللي که بل چا دي تیر ایستلي؟
نا بللي بېګانه اوس راته ناست دي
ما په دوی کې څوک ونه لیدل ښاغلي
نه خبره، نه یې ژبه، نه وراشه سته
نه یې زموږ د پرګنو حقوق منلي
دلته یو د زړه خوا خوږی پیدا نسو
کندوالي، یا تشي توري دي کوډلي
اوس به چیري زه خوازه یاران پیدا کړم؟
چې پر لوتو تپو ناست وي د کلي
شکایت، درد وغمونه مشترک سوه
ریښتیا ستا په شان دي ټول پر زړه ویشتلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو زړونه ډک دي

چاته تش کړمه خپل ډک، ارمانجن زړه
کم طبیب دی، چاره ساز، د خوږمن زړه!
پاک صفا زړه‌مې د رحم پیدا نه کړی
چې یې ګورم هر ځای وینمه، خیرن زړه
د دوستۍ زړه چا وماته تر دې نکړ
نه خوږېږي زما پرحال، د دښمن زړه
د ناښاده زړګي حال چې چاته وایم
ترما ډېر د هغه خوار وي، غمجن زړه
که په سینه کې د مینې خوږمن زړه وي
نه جوړېږي په تعویز، د مین زړه
د ډېر ګرومه څخه ډک زړونه ځوانان سوه
ژنده دل به وو، پخوا، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چې ډک د ارمانو دي
د ریښا، هم هسې ډک د ارمان نن زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مرګه خوب

زړه له ډېره ګرومه څه پاړسوب کوي
عقل سوګنده و دنن لیونتوب کوي

مینه د یار زړه غواړي اخلاص غواړي
نه ښایي بې زړه چې مینتوب کوي

سړي چې د جهل امبار ونه وي
خوشي دَی ادعا د سړیتوب کوي

چا ته چې عادت د خوب ګولۍ سولي
پروت به وي تر مرګه پوري به خوب کوي

ګېند غونډي چې سر یې د هوا څه سو
کله بې لغتي وړاندي توب کوي

ګېند پخپله پوره ته خیالات نه لري
واړي د لغتو بې لوړ توب کوي

ځواني ککري تر خاورو لاندي سوي
زوړ ږیشا قبرو ته مشرتوب کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وې شرمولو

ډېر و شرمېدلو تر هر چا پورې . څومره خجالت يو تر دنيا پورې

هر ځای رېشخندي د بلا سره يو . څه جواب به وايو تر بابا پورې

سترګې چې سي وچې بل څوک نه ويني . مړې سترګې ولاړې وي تر بيا پورې

څو نه د رواغان موهوم وانه وړېدل . حق واړه باطل سوه تر ښتيا پورې

ډېرې د وعدو خلاف وړې وسوې . نه وړسېدلې تر وفا پورې

دا ژمنه بې هم د باور نه بولم . سل ژبې بې وکړې تر سبا پورې

څنګه بې تميزه زمانه سوله . خاندي د ريشا خوار په ژړا پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ياري صداقت غواړي

ياري نه کيږي په زور محبت غواړي
هر قدم د ميني غور، د قت غواړي
چي رضا د يار حاصله نکړي ګرم دئ
څوک چي ګرم سو هغه ولي جنت غواړي
رسيدل د عشق پر لار تسليدل دي
خوب وخيال دئ چي په مفته وصلت غواړي
په آخر کي هغه پاته شرمنده سي
چي د يار د خوښي پرته عزت غواړي
د غرور د خره د شا به راشوه سي
غمازان چي مي د ياره فرقت غواړي
ريشا صاف اوسه په مينه محبت کي
يار په مينه کي تنها صداقت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخ یې راولګاوه

زندګي راته زندان سو . دیوالونه نړولانه سوه
اولادونه اتکړه دي . آزادي غلامانه سوه

څه شي وکم؟ چیري ولاړ سم؟. ډېره دي وخپل منفور یم
کشران مي په خوله نه دي . مشران مو نازدانه سوه

په ما مخ دئ لګېدلئ . څوک مي غوږ په کړزونه ږدي
دوروستي عمر خواري دي . ښادي ولاړه بېګانه سوه

څوک مي ولي په ډبرو؟ . څوکلوي مي ، غموي مي
چي پر سر دي خان بللئ . هغه واړه دیوانه سوه

ولي مینه الفت ورک سو؟ . ولي هیڅ ترحم نسته؟
ولي عقل و لاړئ پښبوته؟ . چي پر جهل روانه سوه

اختیارات مو دڅان ندي؟ . که دبل ډول ته غښیږو؟
که موسد دسره تللئ . چي کارونه خصمانه سوه

بي چاره "ریشا" څوریږي . وروستی عمر پر تیریږي
دوړو په لاس کښېوتی . ژړه د ګرومه پیقتانه سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه دئ ایثار نو

نور مو غټ کړي غټه وويې لا نور
ځان مو ټيټ کړئ ټيټه وويې لا نور

خومرې سپک سوي يو دبل په تله
آيا تر دغه سپکو ويې لا نور؟

پخپله سرو کړکې دې ورونه
په غم ککړ، ککړ وويې لا نور

بل ته خندا ځان ته ژړا راولې
خپل ژړېدلې ژړه وويې لا نور

خپل ځوروو چې بېگانه په خوښ سيې
بل ځورولې، ځور وويې لا نور

زموږ په غوښو اجنبيان ماړه سوه
هم مستو، هم مړه وويې لا نور

جوړې مو نه کړې آبادې وځان ته
آبادې چيرې نړه وويې لا نور

ريشا په خپل غم مصيبت کې ډوب دئ
ندئ انصاف چې زغو ويې لا نور

کفن کښ

چې یو څه سي د ژوند کاړ سره پتلیس
بیا یکښې باسي ترځي یوا بلیس
کله کله په امید سره زړه ښه کړم
تر نظر مي پتوخ وایسي تنیس
چې څه نه لري د دوی به څه سي سوده؟
چې هر څه لري هغه بیا وي خسیس
هیڅ دروغي امید مکړه د هغونه
چې وړاني یې وي لوستلي په تدریس
یم د ظلم په سکنجه کې وړغلی
د قوي لاسو په زور سره یم پریس
د امتاع د کم ځای وبولم یاړانو
چې بر لیک نه امریکا وي نه انګلیس
ریښا هسي کفن کښ کس ته حیران دی
چې یې وکیښ د شهید څخه کمیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې باوره وعدې

په وعدو په قسمو يې باور نسته
چاکه خپله وعده څو ځلې کړه ماته
د هغو قسم، وعده ختا ايستل دي
د رېښتيا د صداقت لار ځني پاته
لېرې، لېرې اوګوښه ځني تېر پېږه
له کاذب سړي مخ وګرزوه شاته
کاذبان هيڅ د وعدو پابنده نه دي
د پرون خبره غوړ ځوي سباته
له دروغو اسلام هر څوک منع کړي
خصوصاً دروغان نه ښايي ملاته
د دروغو مزل لنډوي دا متل دئ
په ميدان کې ژر راوړي ورېښتياته
بې حياته د حيا اميد ونکړې
مرګ بهتر وبې حياته له حياته
وې ساته په صداقت پاکيزګي کې
خدايه!حقه لاره وروښيې رېښاته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سل د زرګریو د ګګر

د ماتول وار یې خوړلئ، پر کله د اتحاد دئ
ما غزه تیت زړې، زړې سوه، کاړې وار یې د استاد دئ
پښت له پښته بیا تر زوږیه، دئ افغان اولس نیکخویه
پر میدان یې کلې لغړې، داد کم یزید ایداد دئ
نه مؤمن غوندې زړه سوی کړې، نه انسان غوندې خپلو کړې
زړه یې سخت لکه ډبره، دا خاصیت یې د جلاد دئ
که پابنده د قران دئ، که یې خوی د مسلمان دئ
که خیر په سود، زیان دئ، هلته پاک د دوی جهاد دئ
بُن یې وکیښ د خوش بینو، ریشه کښ معاندینو
چې بنا پر بنیاد نه وي، تعمیر خوشې بې بنیاد دئ
پې یې ایښئ د تزلزل کړې، ښه ستون چپه کیدل کړې
تر هغو چې نرۍ کیږي، وفولاد لره خراد دئ
پر ډک خم چې د آساقي وي او ترڅو چې منګئ باقي وي
نشئ به ملاقي وي، خمارې ته پر نه داد دئ
چې بګړی یې د اسلام وي، خو په نیت د دوبادام وي
که هر څو ملا امام وي، هسې پټ لکه صیاد دئ
د مغزو به څه ښادي وي، چې یې ژوند نامرادي وي
ښادي نه لرو ښامنو، د ریښا زړګی ناښاد دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس گردنی

بد نیتي دي، بوتربله بد بیني دي
تر بګني دي، خصومت دئ، دښمني دي
بې عدلي، بې انصافي د کمه راغله؟
د بې وسو پر حق چور دئ، شبخوني دي
اولادونه د کم دو، دي ړانه خوره
د مرغانو په شان ورکي پلرګني دي
نیک اعمال ولي بد لیږي په بد یو؟
که دقیق سو داخبري بیروني دي
پر د ښتوګر زیدل کلـه تمدن دي
په ښار وکي پاته لږ خو کورني دي
خلګو څه کوئ؟ پر کمه خوا رهي یاست؟
پر دې لاري خورا ډیري دیدني دي
"ریشا" وګوره پر شا وخوا نظر کړه
د رته پاته چي لا څو پس ګردني دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوبتي مرگ

پر نړۍ چي مغازې دا سلحو سته
و بشر ته نوبتونه د مرگو سته

که مرمۍ لـه ماخطاسي پر ورور منبلي
په ضربه کي کله وخت د نښانو سته

استعمال دا سلحو باید جاري وي
په تعطیل کي يې تړل د فابریکو سته

انسانان چي یو د بله سره وژني
بل څه نسته تنها گټه د پیسو سته

اوکه نه نو وروڼه ولي دښمنان سي
په هر جنگ کي پټ لاسونه د پردو سته

که سلاح سي د نړۍ له مخې محوه
و بشر ته فراواني د نعمتو سته

دوی د دې دنیا لذات ځان لره غواړي
و ریشا ته صرف نعمات د جنتو سته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامېندي

څمه خپل کاله ته کوږ مغزی د اندېښنو سره
او ښکی سوې لاړو نه د غمجنو کاروانو سره
لاړه ده اغزنه سړک وران پل نړېدلی دی
چاودي پښې رهي يم د خولې خلاصو اولادو سره
څوری د لار ختم سو نوکان خوړه د لوښي څه
وچه وچوبي ده درخته نسته د ابو سره
ورک مي سو تما توبی نه گنډ غالی نه ديوال ښکاري
وړځی تېر و مه د قبر و او کنډوالـــــو سره
و ايستل گرانی د تن کالي په خپل قوت له ما
وچي مړی غوړه صدری يو د جېبو سره
هيهات چي دا ژړانده ستر گي بيا داو ښکو وچي
هيهات چي په کنګي به وي نا و يا ني د مړو سره
ړيشا دانسانو د خوښيو مزه تللی ده
شين پاليزيي لاښ سود او ښانو په گلو سره

حق ده پېره

ژبه خوله کي دومره کله سوځنده ده
لکه بل چي مي پر زړه داور لمبه ده

غمازانو زه پر خوله يم پېژندلئ
چي په ما پوري خوږه ګوله ترخه ده

زه انسان يم د لرګي نه يم جوړ سوئ
ولي کش زما پر سر د غماره ده؟

خو تبر لره د رختي لاستی وړ کړئ
د ريښو تخنه چي قطع يي تنه ده

د غړومبي يي خلګ ټوله لړزېدله
پړ راغلي نن د بيري پري لړزه ده

په غيرت يي د زمري نوم وګټئ
د باښي پنجه يي ښخه پر کله ده

نن يي ولي د همت بکړی شوه کړه؟
پر سر پروته يي خالي، وچه ډبه ده

څو عقلونه په سرو کي پيدا نسي
د هر چا څه وړکه لاره اوکوڅه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرګي يې پکار دي

هيڅ قوت ورپاته نه دی يو زره
باید نسي پر خپل ځان باندي غره
د ميوې اميد له هغه ښاخه نسي
چي ياوچ وي، یا په بېخ کي وي اره
وچه د ونه بېرته نه کوي برګونه
نه ګلونه، نه ښاخونه ګرسره
د چرسي زويه د ګټي امېد مه کړه
د هغو څه هم چي ناست وي پر پېره
هغه باغ ته چي باغوان يې نه دی لودی
چغالان ورځي پر دره او پر سنخره
دلېوه څخه غټ مزونه لا بېر يېږي
چي له ځنګه ځني پورته کړي بره
زه ريښاء د هغه چاڅخه ډېر بېرېږم
اسلحه چي يې وځنګ ته وي خره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه غمچینه

ګرانه د شید په ډول سپینه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبینه ده
یو ځل چې د یار وشنګ ته کښېنستل
هغه وخت له شرمه سره وسپینه ده
پټه خوله کې یو کتاب خبرې کړي
زړه کې یې ساتلې پټه مینه ده
کله چې په ناز سترګې راواړوي
پوه سمه چې نن لږ څه خوشبینه ده
شونډه چې یو ځل تر غاښو لاندې کړي
هغه وخت یې مینه له یقینه ده
لوړ قد یې چنار غوندې رسا ښکاري
ملا یې هم باریکه هم وړېښمینه ده
کله چې کوڅه په خپل لاس و اوبي
هغه د ریښا، د زړه قمچینه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړ ختلم په زېرخانه ننوتلم

ما فضاء ته د ختو لارې څارلې
په نصیب مې ګورستان یا زېرخانه سوه

چې هوس د پروازو راته پیدا سو
وزر وچ سو زما په پښوکې زولانه سوه

نا بو بره د صیاد په دام کې ګیر سوم
بهانه راته د دام یوه دانه سوه

یا به مرګ اوس قبلوم، یا به یم غلی
اقرباء راڅخه ولاړه بیګانه سوه

عقل هوښ راڅخه تللی لېوني یو
دا په دې چې مشران مو دیوانه سوه

صدقه مې خزانې نسوې د خپلو
هستي واړه د پره دیو نذرانه سوه

آئینه غوندې رښتیا نسم ویلی
دروا غان مې په دنیا کې افسانه سوه

د تعمیر په امید ما وې لیڅې نغښتي
د ریشاء د پلاړ کونډ غالی ویرانه سوه

بې پرزو موټر

چي د رست عمر يې تېر کړئ په مزو وي
پر بل چا يې کله هسې ژوند پېرزو وي
پر پالنګ د عياشۍ خوب ونه کېږي
خوب يې نه وړي چي بستر يې دا غزو وي

تېر واته دي که د کار هيله تري وسي
چي لوی سوئ په نعمت او په نازو وي
په غفلت کي ښکاري ښکار سي ښکار و لي
ځکه غلئ ناست چولوته د خزو وي

ده بهتره چي چپ کښېني په مجلس کي
هر مجلس چي ډک په غټو آوازو وي
چي د ژړندي پل يې څرخي پر سربانديي
څه ښادي به ورته پاته د مغزو وي

پورته، پورته غوړځېده د بل لرګي ته
دا کاروند يا ديز يا د بېزو دي
هر موټر چي بې ډرېوره وي، ولاړ دئ
خصوصاً چي بيا بې تيلو، بې پرزو وي
ړيشا، صبر تحمل درته په پکار دئ
که په ژوند کي درسره کمه آرزو وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژړبه د نازه ولوېږي

لاس راڅخه واخله ای ظالم بې دین غمـــازه
تېر به دي دوران سي ژړبه ولوېږی د نازه
څون څو کلېدل، څونه جفا هم تا و نکړله
وګوره تاریخ ته تر انجامه له آغـــازه
ظلم که تعدا وه که هوس وو نو دي بس دئ
نه یې تـر آخره بهره مند له امتــیــازه
تا که ځان پټ کړئ دئ د طلســم په لباس سره
اوس نګار پوه سوئ دئ چي څومره یې چمبازه
څه توري واخله د جانان بې اعتما ده یې
ما لره دخپل جانان د وصل درګاه بازه
خوار ریشا په عشق کې که څونه څو کلېدلی دئ
شکر دئ خاوندهٔ معشوقه پوه سوله رازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوربل

چي ترستر گومي د يار اوربل جل بل سو
اور د ميني مي د زړه په کور کي بل سو
تازه دمه وم د سوي زړه د سوخته
زړه مي وروسته بياله سوي څه په کوربل سو
د فراق بتي بيابان راته انګار دئ
مخامخ د اور لمبي راته کوتل سو
د حباب ترچتر لاندي مي اتزاغ دئ
د سکروټو په باران کي مي مزل سو
هيڅ نسخي مي د مرض علاج ونکړ
د ګولۍ پر ځای ګولۍ راته اجل سو
ريښا ستالا آينده ژوند ته اميد دئ
چي پر زړه دغشو واري مسلسل سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرشکوني

د خپل ځان رښي يې وسوځ په لمبوکي
په کنډري کي پاته نه سوسپيروني
د باباهستي يې ورکړه بېګانه ته
اوس د بل پردر ولاړ دئ ژړغوني
هيواد ټول په لمبوکي سوځل کيږي
پاته نسود ادې پر سر پړوني
هيواد وال دي ترخپر ولاندي سوي
پرلوړانه چوکه جنګ او سرشکوني
پرماشه باندي يې ګوتي سره ايښي
وکوټي ته کرول د توپک نوني
چي د جنګ لمبې يولږ څه آرامېږي
د بل لاس په لاس کي ورکړي اوړوني
چي جنګي جامه وجنګ لره په تن کړي
بدي مي اېسي ساده دله برګ پتلوني
ريشاء ناست په لنده بله زړخانه کي
پرېښو دړد دئ لګيد لئ لګوني

مخ ته کړکنډي

شړمښان یوارپسه کړي انډي
ځني وځغلوي هر یو خپلي ونډي
انسانان هم ځني دي لېوه صفته
ځغلوي د وړور د ماله څخه پلنډي
د حلال مالو پېي نه وکړله ځکه
ډکي خیټي د حراموتنډي.تنډي
چي د خولي او د زړه لاره یوه نه وي
منافق دئ په اسلام وهي ملنډي
رقیب لس ګرایه بدتر تر شړمښانو
عاشقان یې پسي واخستل سالنډي
ومزله ته رسیده هغوته ګران وي
چي په مخ کي ورته پروتي وي کړکنډي
د ریشاء اوږده مزلونه دي په مخ کي
ربه ته کړي اوږدي لارې ده ته لنډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تماشه يې کوه

نه ده نکټايي د عصريت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علميت نخښه
تش کوټ و پطلون سړيتوب نه بولم
څو يې کښې و نه وينم د پت نخښه
چا که مظلومان تر لاس و نيول
دا ده د غيرت د شهامت نخښه
يا که يې پوره کړي د بشر خواستې
دغه ده بيشکه د خدمت نخښه
زړونه له دې ژوند څخه تنګ سوي دي
نسته پر نړۍ د حريت نخښه
نه ده و بشر لره سلاح پکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشر و تباهي ته ځي
سيل کړه ريښا د جهالت نخښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل لاس

ډېر بشاش مخونه سوله پژمـــرده
ښادي ولاړه خلگ ډېر دي غمـزده
انساني خصلت د خلگو فراموش سو
ولې، جوړه يې کړه دځانه درنـده ؟
مړيده يې دانسان په غوښو نسي
چا پېدا کړه دا د غوښو خورنـده؟
وړونه ولي يو تر بل ترلـه وتلي؟
رسوايي ده، نکړي يو د بل پرده
اکثر خلگ چي مقصد ته نه رسيږي
اجنبي لاسونه سته پس پـرده
وېره خوله د خندا نسته شنډي بوټي
غمجن حال دئ نه خونبي سته نه خنده
رښائ ناست د بې وسئ تخته نالش کړي
دسيالانو په مجلس کي شـرمنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله دی دی

بيګانه ته يې ښندي خپل وروريې مړ کړی
په عالم کې شرمنده سوځان يې خړ کړی
هست ونيست يې واړه ورکړه وپردو ته
د اولس تر مخ يې ځان لښ ولغړ کړی
له بهره يې اولاد ته څه را نه وړه
لاد لاسه يې اولاد ته ځان منګور کړی
د بابا عزت يې وپلوه په جهل
ځان يې نورو ته په دې توګه ګادړ کړی
د خوړ کې بنارسی جتې پر سر کړه
ده وخوړ ته ور پر سر د غم ګدړ کړی
د هيبته يې زمريان لا لړزيدله
نن يې ولي ځان بابښې لره کوکړ کړی؟
په پاکی کې يې قدم مخ ته وانه خيست
ترټخوا يې لا ميدان په غم ککړ کړی
ټوله ته يې غره مسه په کردار دي
ريښائبه سوچې اصلي نثر دي پرکړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي حکومتونه

برني پر پړوني باندي تاوان کړه
نني ته د سبا وعدي بيان کړه
چي سبا سوتياري د تيښتي نيسه
آماده واستعفا لره خپل ځان کړه

د شخصي حکومتو دغه قانون دئ
بله پلا بيا په بل شکل ځان عيان کړه
ته و دي په مطلب بنه سره پوهيږئ
بېچاره خلګ په ځان پوري حيران کړه
په خلوت کي تا ته هر عمل جائيز دئ
پر بهر خبر د خدایؑ، حديث، قران کړه
که په پټو مخفلوکي هرڅه لـــڅ سي
خود باندي سپين پټکی، کميس، تمبان کړه
دا دنن د بدکارانو دود، دستور دئ
چي د خلګو ترمخ سپين ځان مسلمان کړه
که رضا د خدایؑ مخلوق ځان لره غواړي
ريښاۂ ځان دي حقيقي عالي انسان کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښوته لوېږي

که سیلۍ اوري که سوځم په لمبو کې
که خندا کړم د ژوندیو په قبرو کې
واړه دې دي په ما هسې چاړي کاندي
تېروم ژوند زه د عشق په مرحلو کې
د جانان د کلي خواته بې پروا ځم
پېره نکړم که تېرېږمه په سپو کې
د فقیر او سپو خو تل سره پرته وي
په یوه ډوډۍ رالوېږي ژر په پښو کې
څو پېش رَومي خپل جانان ویلې نه دی
غمازرا کله شمېرمه په سړو کې
زما د عشق مِس معلوم سوي دي ویاړته
رقیبان ژر حسابېږي په پردو کې
په رښتیني عشق چې زما گل رخ خبر سو
ریښا گرزه د گلا نو په باغچو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمغزو عملیات

ورکاوه یې دکومک په نامه ونج
اوس د هري روپۍ سود اخلي څهار پنج
د سرونړو کتوريان يې په غلا يووړه
زوړ منګی يې ورته پرېښود پرګړونج
طلايي خښتي يې وړي په عوض کې
ورکوي وچه تکۍ لکه اسپنج
د بابا غوښې يې وخوړې کاږګانو
د زامنو په کله کې نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن سوی
چې ساده مسايل ډېر ايسي بغرنج
د لستوني مار دی ډېر په عذاب کړی
سوه د هر يوه ښه لکه نارنج
يو کچکول، يوه لکړه ورته پاته
څغلوي ژر اوسنۍ پخوانۍ ګنج
يوه ورځ به د حسابوکتاب راسي
چې يې وپيچي مغزې، پښې وآرنج
ريشا، هيښ ناست دی په چرت کې ندپوهيزي
وړي له دغسي ناخوالو څخه رنج

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالي ښتي

چي پر چاپېږي د عتاب سترګي کړېږي غښتي
هغه دم هغوی پښو کړېږي چوتي
نه اسلام، نه شهامت دئ، نه غیرت دئ
چي دوړور په غوبښو ووهي سمتي
دا ښکار نه دئ چي پر لار، لار دي لښکري
ښکار هغه چي په هوا ولي خرګتي
کاسه ډکه د حلال رزقه مزه کا
نه چي بل د رته ولاړ وي تالي ښتي
چي د وړور د سر په بیه لنګۍ غواړي
خدایه! مه کړې راپر سر هسي خرتي
پر کاغذ باندي مي وکښي خوخبري
هسي پروتي وې په زړه کي لکه ختي
دا بیتونه د ریشا که چتیات بولي
نادانانو اعتراف وکړه په متي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړستې هګۍ

لو ګیله د زوړو وړو څخه کیږي
چې وې نکړ د کمزوړو لاس نیوی
د توړ زنو شمله وړو غیرت ندئ
چې کوي د وړو پر حق باندې تیری
چې ملت بې ترخپل ځانه پوري هېروي
د هغو په برخه مه بوله بری
مجالس او فیصلې بې نتیجې وي
یکښې ګډ چې په خیرن زړه سوسړی
چې تر چرګې څوک وړستې هګۍ کې لاندې
امید مه کوه چې وباسي چیچې
مسلمان که تر نامه زیره او وزه ده کړه
پر شکمن یم که بې لنډ و ونیم ګزی
د خالي او بو به څوک کوچې واندخلي
د غړکې چې هرڅونه وي شړپې
ریشاء هغه وخت خپل ځان بختور بولي
که بې وکئ د تیریو مخ نیوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بندګۍ ژوند

شوه کېږي به د قبر و زندان ته — که هر څو دي نن هوا د آزادۍ ده
دغه لاړې چي دي اخستې ده بندېږي — فکر وکړه دغه لاړ د بربادۍ ده
لکه غاړه ترا بده لکه نه وي — کله، کله لکه غاړه د زندۍ ده
پر دې تموله غوړولي مستان ګرځي — زمانه نن د سوټي او د رندۍ ده
که د عجز و خلوت څو د ننه — خلوتګاه و هر فقیر ته د ښادۍ ده
که شاهان په دې خلوت کې څوک محصور کړي — ورته پېښه نا جوړې د سابندۍ ده
د ریشا ژوند نه شاهي نه فقیري سوه — ژوندي د بندګۍ د بې خوندۍ ده

د سرونولو

نه و رحم د یار کوڅې ته نه. ورحم — توري جولې هلته تګ و دو کوي
سپي غماز مي لاره بنده کړې ده — درکي د جانان ولاړ، عو، عو کوي
کله يې حضور ته رسېدلی سم — لاړکي رقيبان راته پېشر وکوي
یار مي د زړه کینت ته ورلوېدلی دی — هلته مي د عشق د وږود رو کوي
کله يې د حق آواز تر خوله خېژي — دوی لکه میناوي کړکچو کوي
ډېر، ډېر درواغان مي اورېدلي دي — پوه یم بیا پر نورو وعدو خو کوي
نسي رسېدای ریشا تر یار پوري
څو چي جلادان د سرولو کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه تعليم نه تربيه سته

تعليم نسته ماشومان بې تربيه سوه ‌ ‌ مکتب وران سو معلمان څني کنده سوه

تربيه د وړکوجنګ دی يا ښکنځل دي ‌ ‌ مور و پلار يې د ډوډۍ په غم اخته سوه

په کوڅو کې کچنيان واړه لوچګان دي ‌ ‌ په ډبرو سره ولي د يوانـه سوه

جهالت ورځ تر دا بله ورځ ډېرېږي ‌ ‌ خوی خصلت يې د حيوان اُدبوده سوه

پلار يې وزي د روپو وتولېدو تـه ‌ ‌ اولا دونه يې کوڅې ته وړ ايله سوه

انساني خوی يې بدل په حيوان توب سو ‌ ‌ هم يې ناسته هم خبري د شوده سوه

د ريشا د خولې چي هر اوف، آه اُوزي ‌ ‌ پر کاغذ د فريادونو مجموعه سـوه

دغه حال دی

غوښي خوري د خلګو په جرئت سره ‌ ‌ وينې يې چښي په ډېر لـذت سره

نس يې ورځ تر بله ورځ پاړسوب کوي ‌ ‌ خېټه به يې وموښلي د چټ سره

ورځ راځي چي لړۍ انفلاق وکي ‌ ‌ څيري به لړ شين سي په شدت سره

وې پلوړل د پلار هډوکي وپلوړل ‌ ‌ راپي نيوی جهل په عزت سـره

مه کوی د خدای وروی ته وګوری ‌ ‌ ګوری ټوله حـال ته په دقت سره

دا د هوښيارانو کار زه نه بولـم ‌ ‌ ګډه بې عقلي د حماقت سـره

چاچي د پښو لو حقوق لاندي کړه ‌ ‌ ځی به بندي غاړي د ذلت سـره

چاکه مظلومان لوړي ته پورته کړه ‌ ‌ دادی ريشا ژوند د شرافت سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مولوېږي؟

ټول خوند ونه ټول، زموږ د زندګۍ سوه
موږ ته پاته زندګي د بې ننګۍ سوه

زمانې نن ورځ دي موږ چېچیان ایستلي
زما پخیال چې دا دنیا ورسته هګۍ سوه

ځلېدونکې ځلا ورکه سوه تیاره سوه
له محفله شخه پوره ته مارد ننګۍ سوه

ترانې د عشق به هرڅا ږغولې
خولې ګبې سولي او ماته سارنګۍ سوه

هغه زړونه نن د جوشه دي لوېدلي
چې له سره راشوه شخه لنګۍ سوه

افغانانو خپله توره بل ته ورکړه
افغانۍ توره روسۍ یا پرنګۍ سوه

څوک دي ولي په وینا وو نه پوهېږي
ریشاء ستا ژبه توري سوه که ګونګۍ سوه

ژړې تلې

داڅه حال دی چې ژړېږې کوندې رنډې
دېوې هغتې ناویانې سولې کونډې

د چاپسې لکه ځخلې دي دنګرې
د چاپنډې، پنډه، نورې هم سوې پنډې

نااهلان په دغه حال پورې خنداکا
عاقلانو ورته وچیچلې شونډې

خلګ نه ګوري وبدې آیندې ته
وجواب ته یې نیولې خولې دي منډې

ټول اولس پر دې کمبله نه ځاېږي
پر ځینې کمبله نه سي لوېي غنډې

چې چېرې یې د خپل کامه پوټولې
د هغو چهرې عالم ته سوې برنډې

د غفلت تلتک یې کش کړي پرسرباندې
ژړې تلې یې راووتې ترشنډې

ریشاء مه ورځه پر دې ناحقه لاره
د ناحقي لارې و ځغله په منډې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي بل ته اړيو؟

تیل مونسته د څراغ او د اوجاغ
بل ته اړ یو موږ په تیلو د څراغ

پلیسوزمو وخپل ځان ته پیدا نکړئ
لګولئ مو دئ بل ته چهل چراغ

هم په ستن هم په کفن بل ته احتیاج یو
په هستي کي یو ښتمن زړګی داغ، داغ

زراعت ستهٔ مالداري ځکي پرېوانه
مګر نوړ يي له تولید څخه سوه چاغ

په سترخوان کي که یوه ګوله پیدا سي
د هوا څخه غوټي وهي پرېږي زاغ

خولي دې منډي د زړه حال ویلای نسو
موږ د بل تر نظر یو لکه الاغ

ولي اړیو په هستي کي د بل لاس ته؟
راسئ وباسو د دې اړتیا سراغ

که اصلي علت د دې حالاتو غواړې
ریشا وابه وړې پنځوس قسمه دړواغ

د غلو ملګري

نه جوړېږي څو اخلاص، صداقت نه وي
نه خپل کیږ ي تر څو مینه، الفت نه وي

وهرچا ته خپل حقوق کله رسیږي
چي حاکم د عدالت حکومت نه وي

که د چورد پاره تړي وي پر انستي
په هغه ځای کي د خلګو دولت نه وي

حاکمان که سوه د غلو سره ملګري
مال لا څه کوې د سر امنیت نه وي

بدامني او ځان ځاني چي هر ځای راغله
بېره، وهم وي مال، سر سلامت نه وي

پرېږې وسو، زوره وړکوي ظلمونه
د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي

ریشا غواړي پر نړۍ چي عدالت وي
په بشر کي خیانت، جهالت نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه وکم؟

د فراق په لمبو سوځ خوږین ځګریم
د وصال په امید ناست صبح و دیګریم

ما د مینې لار په وینو او پاشلې کړه
اوس د ډېرې خونریزۍ روند په نظریم

د زړه وینې مې د خولې څخه فوران کړې
کږ مژګانو یې وهلی په خنجریم

سر و مال مې د وصلت پر لاره ولاړه
د عشق لاره کې زه تیر تر مال و سریم

سپی رقیب دیار له دره فرارې کړم
د هغې وږځې تر اوسه دربدریم

چې په سپینه وږځ کالې راڅخه کاږي
نو به ولې هسې غلو ته خوش باوریم

له دربار چې آشنا نا آشنا باسي
زه ریښا به تر هغو د بل پر دریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بي فائيدي مجلسونه

يو سړی وي د توپو په ويشتو ستړی
بل په ځغاسته پر د ښتو بيابانو ستړی

چا شپه تيره کړه په چور پسي روان دی
د هغې خوا د گونې په راوړو ستړی

چي لري يې هم د خواست لاس بل ته نيسي
سونادار يز يارتو په نغلو ستړی

څوک جامونه پي پر پي چښني تښيږي
څوک کاگل لره د بام په کاسو ستړی

څوک په شام پارس مخ زيره خيسته کړي
بوټ پالش والا په بوټ و موږو ستړی

شپه او ورځ يو ځای و بل ځای ولي منډي
هر هيڅ په بې فايدې مجلسو ستړی

دې ستړيا و و کي ظاهره منفعت سته
په باطن کي وي په ډکو کلمو ستړی

وړيشانه هوسايي نده وړ پاسته
هره ورځ په جنازو فاتحو ستړی

نیکي غوښتني

پناه راکړه د شیطان د وسوسو . حب مي وباسه له سره د پیسو
ما د حق او حقیقت پر لار رهي کړه . چي را وو زم د نااهلو د جلسو
انساني خوي ونه زما سره همراه کړه . نه لیوه غوندي چي ګډ یم په پسو
د هغو ملګري زما په نصیب مکړه . چي په دام و کولمي کاږي د نسو
چي تیر نه وزم د ناکسو په وینا وو . ما غالب کړه د شیطان پر دسیسو
دریشاد تسلیم لاس و تا ته پورته . خواست کوي د خان اولاد د اولسو

په وینه بیده

د دښمنو په لمبو سره تاوده سوه — یو د بل په میدان کي سره سره سوه
د غرور ځخه بیا پر مستي راغله — حقیقت په سترګو نه ویني ړانده سوه
چا و دوی ته د نشي پیچکاري ورکړه — چي مستي يي د موږلي په ږغیده سوه
لګه مز د بل دعوت ته حلالیږي — غامي پري مذبوحانه يي غورځیده سوه
په خوبي موادلړلي يي ماغزه دي — په ویښتوب کي خملیدلي د بیده سوه
دریشا لږ زانه ږغ محفل زغن کړي — دا زغن او ازيي سوره سر بیده سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچاته ورزغ کړم؟

هدیروکې موږ وچاته کړو ورنارې
ساکښ نسته چې د خلګو ناره واورې
موږ دخپلو پښتو لارې څارلې
شاوخوا سوې راته بندې تولـه لارې
چې رښتیا سې اوس به هیچ چا باور نسته
د باورد لارې مله سوله بې لارې
ګرم وسرد حالات پر موږ باندې تېر يې
سپینې سرې سترګې چې وینم خونکارې
باوله مې را بلل د زغ علاج نسته
اوس به خوړم پر ککرې د ګوسو وارې
خوراد يرې د امید وعدې بې راکړې
نن پر خپلو وعدو کړت سوله ناکارې
د رېشا حیات ګرځي په ګرځي مرګ دې
چې د زړه څخه بې څې دوینو دارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرکمه رهي يو؟

وم‌زله ته زه پر لوري د خطر ځم
پدي تګ کي په پښو نه ځمه پر سر ځم
مزله وال په سينه وړځ له مانه تېر سوه
زما په مخ کي توره شپه ده مازيګر ځم
ناست چرتي يم د مزله لاره مي بنده
د مرګ لور ته زخمي زړه سوی ځګر ځم
د کاروان مهار په لاس کي د ساربان دئ
اختيار نسته چي چټک په خپل نظر ځم
لاره ورکه د مزله ده شپه تاريکه
په بيابان کي دوړي، هيسته لرو بر ځم
بې آبي ده احتمال د چولې شته دئ
ترلمر خرکه ناخبره بې باوره ځم
زما ريښاءُ څه د سفر لوري ورکسوی
چي پرکمه خوا روان په کم سفر ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون پاته سو

تخت د سلیمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو

کرار، کرار پسي تنو لیږي تمولـه
تن به روان سي کړ پرون پاتـه سو

چا زرغوني درختي د بخه وکښي
د بل آباد باغ شین، زرغون پاته سو

یو د بل مال ته پر څلور ورځي
د بل یو لاس اویو یې وړون پاته سـو

انسانیت د افغـانـانـو ولاړ ئ
اوس یې خالي کوټ و پطلون پاته سـو

انسانان ځي روان پر مخ دي رهي
تاجک، ازره، ازبک، پښتون پاته سو

د ریښا نوم او یانښان به څه وي
کړ پر پره دي محکه مسکون پاته سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس یوکئ

پښتانه، تاجک، شیعه، هزاره ګان — ترکمن، ازبک، بلوڅ، نورستانیان
هر تکم چې پدې خاوره کې هستیږي — بلل کیږي په یوه نوم د افغان
افغانان د دې هیواد میراث خواره دي — ځکه ټوله د دې خاورې دي بچیان
اشغالګر غواړي چې د وی سره جلا کړي — چې بیا وروسته وي اشغال ورته آسان
لمړی غواړي چې پر قوم، مذهب یې بېل کړي — پدې توګه یې کمزوری کاندي توان
بیا جلا، جلا پر هر یوه حمله کړي — د بشر د غوښو وږي شرمښان
افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي — د دښمن په دسیسو دې پوه کړي ځان
دیووالي اسلحه خورا کارېږي ده — په نفاق کې د بل ګټه ده خپل زیان
که بقاء غواړي ملي وحدت یې شرط دئ — بې یووالي تدریجي مرګ ته روان
یا به حتماً یو ځای کیږي یا به ورک وي — د نقشې د مخه ټول افغانستان

د ریښاء خبرې هر شنوا غږ اوري
د کمو د پاره ندئ دا بیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذغالیان سوو

راته پیښې دې هره ورځ نوې سړه درد   د تور مخو سکروګاز کړم ګرم، سرد
لغوړنه سړه دردي او سرچرخي ده   زړه مي ریږ دي د نارنج په رنګ، رنګ زرد
هوایي سوم تکهاړې مې په سر کښې   ترغوږ و مي تکان باسي مرد نامرد
د کوټې یاران مي واړه هوایان دي   و کومک ته پیدا نسو بل همدرد
آرام نلرم په سرکي مي برچې ځي   سرچرخیو کړم د ژوند تخته دلسرد
چي یې و وینم تورمخي بدمي ایسي   ځغالي کړم د تورمخو سکرو ګرد
زه د ژمي د ساړه جنګه دار بزم   چي اخیستي سره لوي وي فرد، فرد
د اسخت ژمې به خاوند پخیر تېر کړي   د سکرو مخ به وي تور په عمل کرد

رنګ زردي به و ریشانه سرخرویي وي
که یو ځل یې د سکرو موسم کې طرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

فراري عاشق

چې ځان نکړي د يار مخ ته سپلنې
هغه کله عاشقان دي رښتني

تر چولو چې د جانان ومخ ته ګوري
هغه خوشې ننداره چيان دي بهرني

که د مرګ سګلۍ د يار پر زنګانه وي
دا وصلت دئ مګر هو، زکندني

که وصلت د يار يې پرې ښودئ فراري سو
په قانون د عشق يې خپل ځان کړئ خونې

چې کوځه د يار په او ښکو اوپاشي کړي
لري هسې تروې او ښکې شيريني

مرام کاته او تبسم يې نوی ژوند دئ
سل ګلن زاړه به کړي شل کلنې

عاشقان د يار و در ته ملنګان وي
چې پر د ښت ګرزي هغه دي ليوني

زما د عشق صفحه د يار په توصيف ډکه
له ښايسته د رښا اشناغنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مردارخواره

ماليده خوړي ، هم ډېري، جوارې خوري
کلنګي چرګه و چرګ واړه جارې خوړي
چغالان بيا د چرګانو قاتلان دي
ترمنا يې ډېر چټک پرهوارې خوړي
دلاښو په ټلاښو کې بابنده څارکړي
طبيعت يې دئ چي هره مرداري خوړي
اِشتها چي يې د حرص په ښورکي راغله
مرداري لا په خورا مزه داري خوړي
د هرچا مطلب خوړک دئ په ژوندون کي
يو په زور بل يې په ډېره هوښيارې خوړي
څوک ګوار، ګوار خوړک په حوصله کړي
څوک غوټې وهي خوړا يې تلوارې خوړي
رېښاء څکه د حرامخوړو ونکړي
حرام خوړ آخر پر سرواري کاري خوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترکلکین راته ګوري

لا مړ نه دئ چې پر سر یې کیږي واړي
لا یې نه ویني چې ویني وهي داري

نامردان وي چې پر مړو توري راکاږي
پر راکښلي یې وي سرې سترګې خونکاري

ښنګه زړه دئ چې دوړور په مرګ بنادي کا
او ړاباسي پسله له مرګه یې انداري

دا نن څه زلزله ګډه په نړۍ ده
چې یې ښځې، نر وهي دغم کوکاري

دا د کم چپاول ګرو چپاول دئ
چې په سپینه ورځ نیولي یې دي لاري

پر میدان باندې یې مخ نه لیدل کیږي
تماشا کړي په کلکین کې تر هنداري

ریښا داسې تېکاري یې په سترګو ویني
انسانان وژني لا ځان ګڼي خداي پاري

گلگل میري

تجارت نن ورځ اکثره سود خورې سوه
عقیدوکي پیښه داسي کمزوري سوه
که په هر قسم خوش مري پیدا کیږي
د ده نکري تولېده يې رنځوري سوه
بې پیسو څه، بله مینه، الفت نسته
د روپو حب دئ چي ورکه مو، ورورې سوه
کیسه بړندي د بل د جیب یې کاږي
که څوک څیر سي د غه هم کیسه بړې سوه
د روپو گوني په شاوړي و داوړي یې
حمالي ده چي يې نوم سوداگري سوه
سرمايې د خپل هیواده تښته باسي
وا ولس ته پاته خود دربدري سوه
حساب ورک دئ محاسب دئ ناخبره
گډوډي، بې حسابي گلگل میري سوه
ریشاء خیل خان دي په لږ سره قانع کړه
ډېرول یې و بل چاته مزدوري سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپک خپل وپردی نه پیژني

زړه چې د توپک وسوځي بل وژني
نه لري تميز پره دي وخپل وژني
زړه کي چې يې بل داور لمبه سوله
ځوځي زړه يخ نکي سل وشل وژني
کله سته توپير پرې د انسان حيوان
خره وژني، غوايي، انسانان سل وژني
ډک توپک سنگدل انسان چې واخستی
خلگ پر کشمير او پر کابل وژني
دوست ودښمن کله توپک پيژني
نه يې په پوښتنه ني توکل وژني
هر توپک ومرگ لره جوړ سوی دی
کله ډير عاقل کله پاگل وژني
ورک دي وي توپک د کتارو سره
ځکه تش ليدل يې ريشا تل وژني

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوسه يو

زه بې وسه، ته بې وسه، دى بې وسه
موږ بې وسه سووچې دوى سوه گل هوسه

نو به خود د وس دا رانو ناخيرى وي
پر موږ شهيرى دروځى مال يو په لسه

پچمچې كه څوك چيچي دا دې عسل دئ
شات خو چانه دي اخستي له مگسه

سي
چې بې وسه د خپل وس په جال كښې با
خدايۀ وباسي كلهې د دوى له نسه

په يوه آذان يوه مسجد كې لمونځ كړي
مگر بعضې يې ولاړ، وي بې اودسه

يو څوا خوږ ئ زموږ د پاره پيدا نسو
په دې لويه كورنۍ كې يو بې كسه

ريښا بند دئ په قفس د بې وسۍ كې
فرياد و نه يې راوزي لــه قفسـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر اسراف کلي نه چلېږي

کوز بار کله تر منزله پورې رسېږي
تر هدفه پورې پر لارې چېرته کېږي
که کوټه سکه دې ور کړه و صراف ته
کلي کله پر اسراف باندې چلېږي
د رشتیا د باغو درختي وي پر بار
د دروغو د درختي وچې سې رژېږي
که د بله یې الغیچ کړه ځان ته کوټه
چې مصرف یې نکړې بل لره پاتېږي
چې پر لوټو باندې پورته پوخ دیوال سي
د بقاء امید ترې مه کوه نړېږي
د خولې لاړ او د زړه لار چې یو نه وي
اقرباء لا د هغو څخه بېلېږي
ته دېر بنه وایې ږیشاء کوږدي ودان سه
خو تر تاسته مخاطب بنه په پوهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغله، ولاړه

مړي کړي، موړ مړي، بيا به ياد نسي
غړونړېدي، بيا به ايستاد نسي
غم يې پر کور توره لـيکه وکښله
دومړي غم زده، سوچې به ښاد نسي
ډېرو نامردانو ډېر نامراده کړل
دانا مراده زړونه به د مـراد نسي
يو وار چې سقوط سو اعتبار د چا
بيا به دوهم ځل د اعتماد نسي
يو ځل چې په مرګ په لحد ننوزي
هغوته د ژوند دوا ايجاد نسي
اوس يې سالګرې د مرګي ياد لري
ژوند يې بايد پس له دې پياد نسي
سرپټ کړه ريشا، په رنګت وژاړه
شو غمخور پيدا د دې هيواد نسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدي خاطرې

راته پاته ډېرې بدي خاطرې دي
په غوږو کې د وحشي حیوان نارې دي

په لیدو سره آواز د خولې نه وزي
ګنګوړه یم چې داخنګه قوارې دي

د خبرو مجال نه دئ راته پاته
یا د لاس او یا د سترګو اشارې دي

د غمجنو اوښکو سیل پرمخ بهیږي
د زړګي د وینو پوره فوارې دي

د علاج دارو بې ندئ پیدا سوئ
طبیبان نه د علاج، نه د چارې دي

ستا په داد خدائ رسیږي ریشا خوره
نور دي ټوله کوښښونه بې وارې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافق

مخامخ چې درته ناست وي، جان، قربان به درته وایي
که دې سترګې سوې نه‌وي، بدګویي یې پس شا وي
هسې خلګ منافق وي، چې زړه، خوله یې یوه نه وه
ستا پر غم درسره ژاړي، پښلا کوي خنداوي
په دوستۍ یې باور نسته، وي دوستي یې په دروغو
ظاهر ځان بولي تېروني، دښمني یې بیا په غلا وي
په ظاهر جار و قربان او په لباس یې خطا مه سه
باطني خوی و خصلت یې، د انسان نه وي بلا وي
هوښ کوه! د هسې خلګو په ګفتار سره تېر نه وزې
چې وینا، عمل یې دواړه، یو د بل سره جلا وي
همېشه د صادقانو سره دوست و همنشین سه
د کاذب او دروغجن نځه دوري دي دړیښا‌ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوږلاس کوږمغزی

د همت ښتنان طمع دچا نکړي
شهامت به په خشم وسودا نکړي
نه کوږ لاس ؤ کوږ مغزی نیسي وچاته
او په لاس کی به د فقر عصا نکړي
بې همت وي چي د بله مفته غواړي
بې همته بیا هم ورکړه وړیا نکړي
خپله خوري خپله ګټي لږ وي که ډیره
د بل مال لره به اوږ د لاس دغلا نکړي
دا کس نه دی چه غیرت کي تر پښو لاندي
او پر خپلو لاسو، پښو اتکا نکړي
هسي ډیر مفت خوار ه سته په جامعه کښي
په دروا غو دا خبره ریښا نکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برګ ګل

چې پرلاړ ځي برګ ګل یې ځوروي
په پره دې اشاره خپل یې ځوروي
برګ ګلو یې پر سر اوړونه بل کړه
مغز جوش وخوړ کوګل یې ځوروي

برګ ګل که وې څو ورځې نرغمل کېږي
په کلو کنداغ وهل یې ځوروي
بېګانه ووېې خپلوان دې بد راه کړي
چې رشتیا سې ګواکې بل یې ځوروي

حق دئ چېرې چې خپل ځان ورله تسلیم کړي
د سوتې په زور منل یې ځوروي
ولې برګ، برګ ورته ګوري، خو انسان دئ
له دې لارې څه وتل یې ځوروي

د وجدان داد ګاه که هر چېرې پیدا سوه
رېښا هم ورځې چې تل یې ځوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه انګور چغال وهي

څوک چې يې پر مېخ همېږي پرنال وهي
خر د دوی د آس سره چهار نال وهي
وي به، چې د باغ قواله ستا څه وي
اما، هغه ښه انګور چغال وهي
څوک وای چې حق دي منم وي غواړه
څوک بيا مخامخ دي سرمال وهي
چا ډامبري لاړ په چڼو وړانده کړه
بل بيا کښېنت ته مڅکه په دوپال وهي
ماغوښته تعمير دو منزله کړمه
سرای مياڼځ کي جاهل ښا ديوال وهي
څه سو محتسب او شرعي دُرې
ولي په شلاخومي کوتوال وهي
غلیٔ سه ريشا، فرياد وچاته کړې
تا خو هم پره دی هم انديوال وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې نه پر ورځې

پښې هغه کږدیو ته بیا نه ورځي
زړه چې یې ها برګ کوټه کوټلۍ دئ

لیرې په دوربین کې ور معلومه سوه
توري دې کږدۍ کلي وټلۍ دئ

نه بلېږي اور په دې نغریو کې
دلته دوړخي اور لګېدلئ دئ

پاته، تشه، توره سوله دامینه
مېږي، او ښان نسته تللۍ کلي دئ

دلته پړلا ښو باندې کارګان ګرزي
شاو خوا اتڼ یې اچولئ دئ

بیا به هغه دې مینې ته راسي
یو ځل چې کوټه ورغوړځېدلۍ دئ

ځې د ښامار ارخ ته اتراغ کوي
پلار دې ښامار ریشا چیچلی دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

آینده نتیجه

هر یو ول مستي نن ورځ کولای سي
هر قسم ډیری په چا وهلای سي
تا نن دبي وسو واک اخیستی دی
تو له په یوه وندر تړلای سي
تا د صیادی لوی تور اودلی دی
ته لا هوائي مرغان نیولای سي
داسي اسلحي دي سازي کړي دي
لیري و نږدي هدف ویشتلای سي
لوی کراته بازي چالاکي لري
هر ځای ځپل حریف را ځملولای سي
حرص دي نه مړیږي چي هر څونه خوري
هر څه په سرا بنتوب سره خوړلای سي
ته که آینده ته نظر واچوی
څنګه نتیجه ځني ایستلای سي
وبنیه ریښا، چي دا ته څوک بنیي؟
ما ته دا بنیلي رابنوولای سي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبیت المال موزکان

کنبېز دی ژر تلکي موزکانو ته
دا دبیت المال رشوت خورانو ته
وې نیسۍ ترخته عدل تې وسپارۍ
ورکړۍ سزاګاني خائینانو ته
ونغاړۍ کمبله دفساد، رشوت
وغورځوۍ فرش و صادقانو ته
چاکه د ملت په سر سودا کول
مه ورکوۍ سر دې تاجرانو ته
چاکه حقیقت په توپک وویشتې
تینګه چکه ورکړۍ جا هلانو ته
هرڅوک چې خدمت په صداقت کوي
وسپارۍ اختیار و خادمانو ته
نن ورځ ریښا هر ملت پوه سوی دی
ځان به خوشې نکړی ناپوهانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شرم نه حيا

مخ دې پرته کړه د هرچا ميراث خوره
حرام خوره تاته وايمه مخ توره

د عالمه دې نه شرم، نه وا يه سته
چې د بل پېتې دې لاندې کړې په زوره

جنتونه جوړوې د ځان د پاره
نه بېرېږې د دوزخ له سخته اوره؟

په ژوندني که دې غاړې خلاصې نکړې
نه خلاصېږې پسله مرګه زموږ د پوره

د سيسې دې زما د مځکې، باغ کړې جوړې
تاکړه لاندې زه دې وايستم د کوره

ولې د ومرې بې غوړې سوه په جهان کې؟
ولې نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟

د ريشاء د زړه د خروښه غلبلې دي
د فشار حمله بې واستوي تر ګوره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library